

skal synke ned til saaledes at blive, hvad jeg nyligt kaldte, en Plage for Samsundet, ligger i, at det, saaledes som hidtil hos os, er fastsat, at der kun maa være et begrændset Antal af Sagsførere, at der ikke maa være flere Sagsførere, end man med Rimelighed kan vente ville kunne have deres gode Udkomme ved deres Virksomhed, ikke flere, end at de ikke ved en overdreven Concurrence blive underkastede den Fristelse, som nødvendigt maa fremkomme, hvor Næringsforger indtræde. Vil man nu imidlertid ophæve denne Garanti, og mener man, at det er uundgaaeligt nødvendigt at affstafte den nuværende Begrændsning af Sagsførernes Antal, saa troer jeg dog, at man paa den anden Side nødvendigviis maa være betænkt paa andre Garantier, som kunne træde istedetfor de saaledes tabte, og jeg seer da ikke, hvorledes man kan finde disse Garantier i Andet end i det, hvori man andetsteds har søgt dem, nemlig deri, at man betinger Afgang til at blive Sagsfører af, at den Paagjældende ved at have erhvervet sig en højere almindelig Dannelse og ved at have hengivet sig til et grundigt Fagstudium har udviklet sig paa en saadan Maade, som lader forudsætte, at hans Interesser ikke overveiende ville være de laveste materielle. Man bør altsaa, med andre Ord, overhovedet sætte Betingelserne saaledes, at allerede Opfyldelsen af disse Betingelser giver en vis Formodning for Dygtighed og Respectabilitet. Men det forekommer mig nu ikke, at der er taget tilstrækkeligt Hensyn hertil ved nærværende Lovforslag, naar dette med Hensyn til Afgang til Overretsagsførelsen sætter Candidater med haud illaudabilis lige med Candidater med bedste Charakter, og naar det med Hensyn til Underretsagsførelsen sætter ustuderede Jurister lige med Candidater. Det kan ganske vist ikke være Tvivl underkastet, det maa erkjendes af Enhver, og det erkjendes ogsaa i fuldeste Maade af mig, at mange af de Mænd, som vi maae tælle blandt de dygtigste og hæderligste her i Landet, ere begyndte som ustuderede Jurister. Men ikke bestomindre tør jeg dog paastaae, at den dansk juridiske Examen i Virkeligheden ikke i sig selv giver nogen Garanti enten for almindelig Dannelse eller blot for nogenlunde

tilstrækkelig Retskundskab, og for denne Anskuelse har jeg ogsaa fundet en Støtte i Ytringer, der i denne Sag ere faldne fra anden Side her i Salen, skjøndt disse Ytringer iøvrigt tilsigtede at føre til en anden Conclusion. Den dansk-juridiske Examen har altid været betragtet som en Nødhjælp, som man ikke kunde undvære paa Grund af Manglen af et tilstrækkeligt Antal latinisk-juridiske Candidater; det har været antaget, at det var en Examen, som man i sin Tid maatte see at komme bort fra, naar hiin Mangel var bleven afhjulpen, og dette er jo ogsaa skeet i Norge, hvor man allerede for flere Aar siden er freeden til at affstafte den dansk-juridiske Examen. Her tilsigtes den dansk-juridiske Examen derimod slaet fast som en Institution, der skal give bestemte Rettigheder. Istedetfor at det hidtil har staaet i Regjeringens Magt, naar den vilde, og naar Forholdene vare dertil, at foretrække latinisk-juridiske Candidater, skal nu den dansk-juridiske Examen give dem, der have taget den, en aldeles bestemt Ret til indensfor en vis Begrændsning at udøve den samme Virksomhed som de latinisk-juridiske Candidater. Dette kan jeg ikke finde rigtigt. Jeg er af den Formening, at det nærværende Lovforslag, hvis det bliver til Lov, langt fra at bidrage til at hæve Sagsførerstandens, meget snarere vil bidrage til at lade den synke. Hvis man paaberaaber sig Udlandet for en modsat Opfattelse, saa siger jeg, at det ikke er nok, at man blot tager en Namme fra Udlandet, men at det kommer an paa, hvad man sætter ind i denne Namme. Naar man i Udlandet drager Omsoerg for, at der i denne Namme kun bliver Plads for Mænd med Kundskab og Dannelse, men man her hos os fritager sig for denne Omsoerg, saa lader det sig ganske vist ikke vente, at den samme Institution skulde fremkomme hos os som i Udlandet. Det er af disse almindelige Grunde, at jeg ikke kan stemme for nærværende Lovudkast; men jeg kan derhos ikke lade være til disse almindelige Grunde endnu at føie den Bemærkning, at jeg maastee er bleven ikke lidet paavirket i dette Spørgsmaal af en særlig Erfaring, som jeg mener at have gjort i den Tid, da jeg var ansat i et andet Land, i hvilket Sagsførervirksomheden i en meget lang Række